ફકીરોં ઔર ગરીબોં કે હુકૂક

સંપાદક- મૌલાના જલીલ અહસન નદવી રહ.

🟥 રાહે અમલ હિન્દી સે લિપ્યાન્તરણ કિયા હે.

બિસ્મિલ્લાહિર્રહમાનિર્રહિમ

નોટ: યહાં જો હુકૂક બયાન હુએ હૈ ઉનમે મુસ્લિમ ઔર ગૈર મુસ્લિમ બરાબર હૈ.

૧} તિર્મિજી કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અનસ રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ યહ દુઆ ફરમાતે થે તરજુમા- એ અલ્લાહ મુઝે ગરીબ જિન્દા રખિયે, મુઝે ગરીબ કી હાલત મેં મૌત દીજિયે ઔર મુઝે ગરીબો કી જમાત મેં ઉઠાએ.

હઝરત આઈશા રદી ને પૂછા એ અલ્લાહ કે રસૂલ! કિસ લિએ? આપને ફરમાયા ઈસલિએ કિ વે લોગ માલદારોં સે ૪૦ સાલ પહલે જન્નત મેં દાખિલ હોંગે. એ આઈશા! તુમ ગરીબ કો ખાલી હાથ ના લૌટાઓ અગરચે ખજૂર કા કોઈ હિસ્સા હી દેકર રવાના કરો, એ આઈશા! તુમ ગરીબો સે મોહબ્બત કરો ઔર ઉન્હેં અપને કરીબ કરો, બિલા શુબા કયામત કે દિન અલ્લાહ તઆલા તુમ્હેં અપને કરીબ કરેગા.

ફકીર વ ગરીબ લોગોં કો ઝિડકના સખ્ત મના હૈ બલ્કિ ઉનસે મોહબ્બત કરની ચાહિએ. અધિક માલૂમાત કે લિએ પઢિયે તરજુમા વ તફસીર સૂરે અદ દુહા ૯૮, આયત ૧૦.

૨} તિર્મિજી કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અનસ રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા મુઝે અલ્લાહ તઆલા કી રાહ મેં ઈતના ડરાયા ગયા હૈ કિ કિસી ઔર આદમી કો ઈતના નહીં ડરાયા ગયા હોગા, ઔર બિલા શુબા મુઝે અલ્લાહ તઆલા કી રાહ મેં ઈસ કદર તકલીફ પહુંચી હૈ કિ ઈસ કદર તકલીફ કિસી કો નહીં પહુંચી હોગી, બિલા શુબા મુઝ પર તીસ દિન ઔર રાતે ઐસી ગુજરી હૈ કિ મેરે ઔર બિલાલ રદી કે પાસ ઈતના ખાના ભી ના હોતા કિ જો કિસી આદમી કી ખુરાક બન સકે અલબત્તા ઈસ કદર જો બિલાલ કી બગલ મેં આસકે. દીને ઈસ્લામ કી તબ્લીગ કી ખાતિર રસૂલુલ્લાહﷺ કો બેશુમાર તકલીફો કા સામના કરના પડા યહાં તક્કી ખાને પીને કે લિએ ભી કુછ નહીં હોતા થા.

3} મુસ્લિમ કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા અલ્લાહ કયામત કે દિન કહેગા, એ આદમ કે બેટે મેને તુઝ સે ખાના માંગા થા લેકિન તૂને નહી ખિલાયા તો વો કહેગા કી એ મેરે રબ મેં તુઝે ક્યોં કર ખિલાતા જબકી તૂ સબ લોગોં કી પરવરિશ કરને વાલા હે?

અલ્લાહ કહેગા કી ક્યા તુઝે ખબર નહી કી તુઝ સે મેરે ફલાં બન્દે ને ખાના માંગા થા લેકિન તૂને ઉસે નહી ખિલાયા? ક્યા તુઝે ખબર નહી કી અગર તૂ ઉસકો ખિલાતા તો અપને ખિલાએ હુવે ખાને કો મેરે યહાં પાતા?

એ આદમ કે બેટે મેને તુઝ સે પાની માંગા થા લેકિન તૂને મુઝે નહી પિલાયા તો વો કહેગા એ મેરે રબ મેં તુઝે કૈસે પિલાતા જબકી તૂ ખુદ સંસાર કા રબ હે?

અલ્લાહ કહેગા કી મેરે ફલાં બન્દે ને તુઝ સે પાની માંગા થા લેકિન તૂને ઉસે પાની નહી પિલાયા અગર તૂ ઉસકો પાની પિલા દેતા તો વો પાની મેરે યહાં પાતા.

ઈસ હદીસ સે માલૂમ હુવા કી ભૂકે કો ખાના ખિલાના ઔર પ્યાસે કો પાની પિલાના બડા અજરો સવાબ કા કામ હે ઔર ઈસસે અલ્લાહ કી નજદીકી હાસિલ હોતી હે.

૪} મિશ્કાત કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અનસ રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી બેહતર સદકા યે હે કી તૂ કિસી ભૂકે કો પેટ ભર ખિલાએ.

૫} મિશ્કાત કી રિવાયત કા ખુલાસા.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા કી માંગને વાલે કો કુછ દેકર વાપસ કરો, અગરચે જલી હુઈ ખુર હી ક્યોં ના હો.

મતલબ યે હે કી ગરીબ મોહતાજ અગર તુમ્હારે દરવાઝે પર આયે તો ઉસે ખાલી હાથ ના લૌટાઓ, કુછ ના કુછ ઉસે દે દો, અગરચે વો બહુત હી મામૂલી ચીઝ હો.

૬} બુખારી વ મુસ્લિમ કી રિવાયત કા ખુલાસા.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા ગરીબ વો નહી હે જો લોગોં કે

દરવાઝે કા ચક્કર લગાતા હે ઔર એક લુકમા દો લુકમે ઔર એક ખજૂર દો ખજૂર લેકર લૌટતા હે બલ્કી ગરીબ વો હે કી જો ઈતના માલ નહી રખતા કી અપની ઝરૂરત પૂરી કરે ઔર ઉસકી ગરીબી કો લોગ સમઝ નહી પાતે કી ઉસે દાન દેં ઔર ના હી વો લોગોં કે સામને ખડા હોકર હાથ ફૈલાતા હે.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ઈસ હદીસ કે જરિયે ઉમ્મત કો યે હિદાયાત દી હે કી તુમ કો સબસે જ્યાદા તલાશ ઐસે ગરીબોં કી હોની ચાહિએ જો ગરીબ તો હે લેકિન વો શર્મ વ શરાફત કી વજહ સે અપના હાલ લોગોં પર જાહિર નહી હોને દેતે ઔર ગરીબો કી તરહ ચેહરા બનાએ નહી ફિરતે ઔર ના હી વો દૂસરોં કે સામને હાથ ફૈલાતે હે ઐસે લોગોં કો ઢૂંઢ-ઢૂંઢ કર દેના બહુત બડી નેકી હે.

૭} બુખારી વ મુસ્લિમ કી રિવાયત કા ખુલાસા | રાવી અબૂ હુરૈરા રદી.

રસૂલુલ્લાહﷺ ને ફરમાયા વિધવાઓં ઔર ગરીબો કે લિએ

દૌડ ધૂપ કરને વાલા ઉસ શખ્સ કી તરહ હે જો અલ્લાહ કી રાહ મેં જંગ કરતા હે, ઔર ઉસ શખ્સ કી તરહ હે જો રાત ભર અલ્લાહ કે સામને ખડા રહતા હે થકતા નહી, ઔર ઉસ રોઝાદાર કી તરહ હે જો દિન કો ખાતા નહી બરાબર રોઝે રખતા હે.